

KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYEI SZLOVÁK ÖNKORMÁNYZAT
KOMÁRŇANSKO - OSTRIHOMSKÁ ŽUPNÁ SLOVENSKÁ SAMOSPRÁVA

2800 TATAJÁNYA, FŐ TÉR 4.

Tájékoztató
a Komárom- Esztergom Megyei
Szlovák Önkormányzat
működéséről

Előterjesztés a Komárom- Esztergom Megyei Önkormányzat
2015. október 29-ei Közmeghallgatására

Előterjesztő: Szabó István Lajosné, a Komárom- Esztergom Megyei Szlovák
Önkormányzat elnöke

*„Értéknek kell tekinteni az emberi sokféleséget.
Eközben a legfontosabb mércét az emberi jogok jelentik,
amelyek a kisebbségre éppúgy érvényesek, mint a többségre.”
(Lutz Van Dijk)*

Tisztelt Közgyűlés!

A népismeret, nemcsak a kisebbségi közösség, hanem valójában a többségi nemzet számára is fontos. Komárom-Esztergom megye önkormányzata már több éve a helyén, súlyának megfelelően kezeli a megyében élő nemzetiségek ügyét. Lehetőségei szerint támogatja kulturális tevékenységüket, rendezvényeiket, érdeklődik, tájékozódik a kisebbségi szervezetek tevékenysége iránt, valamint esetenként kéri véleményüket, együttműködésüket. A mai közgyűlés napirendjei is ezt bizonyítják.

Komárom-Esztergom megye mai nemzetiségi viszonyait a mintegy két és fél évszázaddal ezelőtt történt betelepítések határozták meg. A betelepítések eredményeként jelenleg Dorog, Oroszlány, Tatabánya, Tata körzetében, tíz településen él jelentékeny számú, szlovák nemzetiségű lakosság, mely ma is őrzi kultúráját, nyelvét, szokásait.

Nemzetiségi létünk megőrzésére való törekvés vezéreszméje a nyelv megőrzése, legerősebb mozgója pedig a szokások, a hagyományok a népi kultúra megőrzésére való törekvés kell legyen. Szlovák szervezetek már több évtizede ennek jegyében végezték tevékenységüket, kisebb-nagyobb intenzitással. A nemzetiségi élet és tevékenység felpezsdítését segítette az 1993. évi, Nemzeti és Etnikai Kisebbségekről szóló LXXVII. Törvény. Ennek eredményeképpen országszerte, így megyénkben is megalakulhattak a települési kisebbségi önkormányzatok.

Megyénkben 1994-96 közt 8 szlovák önkormányzat, 2002-ben 9, míg 2006-ban 10 szlovák kisebbségi önkormányzat alakult.

Szlovák önkormányzataink a korábbi években – egymás munkáját segítő – megalakították a Komárom-Esztergom Megyei Szlovák Önkormányzatok Szövetségét. A kisebbségi önkormányzati képviselők választásáról, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségekre vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2005. évi CXIV. törvény lehetővé tette a területi kisebbségi választások kitűzését is, abban az esetben, ha a megye területén ugyanazon kisebbségnek legalább 10 települési kisebbségi önkormányzata működik.

Miután 2006. október 1-jén Komárom-Esztergom megye 10 településén választottak szlovák kisebbségi önkormányzatot, így kerülhetett sor 2007. március 4-én a területi szlovák kisebbségi önkormányzati választások kiírására. Ennek eredményeképpen alakulhatott meg 2007. március 19-én a 9 tagú Komárom –Esztergom Megyei Szlovák Önkormányzat.

2014 októberében a nemzetiségi választásokon szintén eredményesek voltunk, így megalakulhatott újra a megyei nemzetiségi önkormányzat 7 képviselővel.

Megyei Szlovák Önkormányzatunk a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény, valamint a 2005. évi CXIV. törvény által megfogalmazott feladatok és jogok alapján feladatául tűzte ki:

- a megyében élő szlovákok identitásának megőrzését, erősítését
- a megyében működő szlovák önkormányzatok képviselőit
- a települési önkormányzatok nemzetiségünkkel kapcsolatos feladatainak segítését.

A szokások, a hagyományok a népi kultúra megőrzésének segítését, az ilyen irányú tevékenységek támogatását is feladatának tekinti önkormányzatunk. A Komárom-Esztergom megyei szlovák nemzetiségi települések a maguk művelődési életével erősen befolyásolják nemcsak saját, hanem megyénk kulturális térképét is. Kórusokat, tánccsoportokat, zenekarokat tartanak fenn, véleményem szerint az átlagnál nagyobb számban működtetik művelődő közösségeiket. Mivel ezek fenntartása, működtetése komoly anyagi nehézséget okoz, megyei önkormányzatunk lehetőségeihez mérten támogatja a különféle kultúrcsoportokat, pl. a jubiláló együtteseknek anyagi támogatást nyújt, részt vesz rendezvényeiken.

Fontosnak tartjuk a tárgyi kultúra megőrzését is. Nagy öröm látni, hogy igen gazdag gyűjteménnyel rendelkeznek önkormányzataink (8 településen tartanak fent falumúzeumot). Sajnos azonban azt is meg kell állapítanunk, hogy ezen intézmények fenntartása igen komoly anyagi gondot jelent. A régi épületek nem fűthetők, nincs gondnok, veszélyben vannak az összegyűjtött értékek. Kéréssel fordultunk az Országos Szlovák Önkormányzathoz, hogy valamilyen módon nyújtsanak segítséget a problémák megoldásához. Kérésünk meghallgatásra talált, néhány településnek tudtak segítséget nyújtani. Önkormányzatainkat, pedig arra sarkalltuk, hogy a gyűjtemények ne csak egyszerűen kiállítási célt szolgáljanak, hanem költözzön élet a falak közé, tartsanak rendezvényeket, honismereti órákat – tegyék élővé a falumúzeumokat.

Megyei önkormányzatunk figyelemmel kíséri nemcsak a szlovák önkormányzatok, hanem más szlovák szervezetek, klubok, nyugdíjas klubok működését is.

Fentiekén túl önkormányzatunk fontosnak tartja az együttműködést és kapcsolattartást az országos és megyei szervezetekkel. Különösen:

- a Komárom-Esztergom Megyei Közgyűléssel,
- a megyei önkormányzat hivatalával,
- a megyében élő más nemzetiségek önkormányzataival (németekkel),
- a Magyarországi Szlovákok Szövetségével (8 helyi szervezetük működik a megyében),
- az Országos Szlovák Önkormányzattal (melynek közgyűlésében megyénket 1 tag képviseli),
- a Pilisi Szlovákok Egyesületével,
- a Nógrád-Heves Megyei Szlovákok Egyesületével.

Tisztelt Közgyűlés!

A Komárom – Esztergom Megyei Szlovák Önkormányzat 2015. évi tevékenységéről az alábbi tájékoztatást adom:

Képviselőtestületünk a 2015. évi munkatervét és a programtervét az év első munkaértekezletén, február 27-én jóváhagyta. A munka- és a programtervet a települési nemzetiségi önkormányzatok javaslatai alapján állítottunk össze.

2015-es évben 5 testületi ülést és a 1 közmeghallgatást terveztünk.

Jóváhagytuk, ill. szükség szerint módosítottuk költségvetésünket, értékeltük a „Megyében élő szlovák fiatalok identitásának felmérése c. kutatásunk tapasztalatait. Előkészítettük rendezvényeinket, megvitattuk a tapasztalatokat, meghatároztuk további feladatainkat.

Önkormányzatunk - az identitás megőrzése érdekében - egyik legfontosabb feladatának tartja a nyelv oktatását, ill. a felnövekvő generációk számára az ősök nyelvének megőrzését. Ezért nagy hangsúlyt fektetünk a szlovák nyelvet oktató intézményekkel való kapcsolattartásra és a rendelkezésünkre álló eszközökkel segítjük őket.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy az immár hagyományosnak mondható nyelvi és kommunikációs versenyünk – melyet az általános iskolai korosztályok számára szervezünk - igen eredményes, szakmai szemmel is sikeresnek mondható. Sokat profitál a nyelvet tanuló gyerek és a pedagógus is. A versenyt és lebonyolítását a Tardosi Fekete Lajos általános iskola vállalja ebben az évben is november első felében.

Szintén sikeres hagyománynak ítéli meg a pedagógus szakma a Megyei Szlovák Óvodák találkozóját és Módszertani Napját, melyen nemcsak az óvónők szakmai tapasztalatcseréjére kerül sor, hanem a különböző települések óvodásai is megismerkedhetnek egymással, bemutatják kis műsorukat, majd nagy közös játékban vesznek részt. Idén a kesztölci Kiserdei Óvoda adott otthont ennek a rendezvénynek és bemutatta a szervezés magasiskoláját. A tapasztalatcserére meghívtuk az Országos Szlovák Önkormányzat Óvodai Módszertani Intézetének igazgatóját és szakemberét, akik elismerően szóltak pedagógusaink munkájáról, valamint megyei önkormányzatunk ilyen irányú tevékenységéről. Mint azt fentebb említettem, megtárgyaltuk a szlovák fiatalok identitásának felmérése c. előterjesztést. Az értékelést megküldtük az Országos Szlovák Önkormányzatnak, valamint javasoltuk a helyi szlovák önkormányzatoknak, hogy tüsszék napirendre az anyag megtárgyalását és határozzák meg - a felmérés eredménye alapján – az ebből eredő feladatokat.

Képviselőtestületünk igen fontosnak tartja a szlovák kultúra és a hagyományok ápolását, megőrzését. Ennek érdekében segíti a művelődési házak, nemzetiségi csoportok, egyesületek munkáját, szervezéssel, javaslatokkal, közös rendezvények megtartásával.

Anyagi támogatás nyújtottunk a Tardosi Nemzetközi Gyermektalálkozón. (Magyarországi szlovák, szlovákiai és csehországi gyerekek voltak a résztvevők.)

Az idei Komárom-Esztergom Megyei Nemzetiségi Gyermek Fesztiválon, a német nemzetiségi Süttön, igen szép számmal szerepeltek tánc csoportjaink, szám szerint hét csoport.

Részt vettünk Telekgerendáson a „Magyarországi Szlovákok Napja” rendezvényén, melyen megyénket a Tardosi Vörös Márvány Táncegyüttes képviselte, valamint a megyei szlovákok tárgyi emlékeiből, ünnepeiket bemutató fotókiállítással reprezentáltuk Komárom-Esztergom megyét.

Ez évben anyagi támogatást nyújtottunk két jubiláló együttesnek:

- Piliscsévi Asszonykórus 45 éves évfordulójára
- Sárísápi Fúvószenekar 95 éves évfordulójára

Szándékozunk még ebben az évben minden megyében működő szlovák önkormányzatot támogatni egyforma pénzüsszeggel, amit szlovák rendezvényre, hozzá fűződő tárgyak, eszközök vásárlásra költhetnek el. Önkormányzatunk - mint a fentiekből is látható - igyekszik megtenni mindent a szlovák hagyományok és kultúra megőrzéséért az e területen működő kultúracsoportok, civil szervezetek működésének segítéséért.

Örömmel, hogy 2010 januárjától Tatabánya-Bánhidán is tevékenykedik a négy szlovák települést összefogó (Tatabánya-Bánhida, Vértesszőlős, Tardos, Oroszlány) Magyarországi Szlovák Kulturális Intézet, melynek működését az Országos Szlovák Önkormányzat biztosítja.

Szólnom kell néhány mondatban arról, hogy működésünk feltételeit – jegyzőkönyvvezetés, ülésterem, adminisztráció, gazdálkodással kapcsolatos feladatok - az önkormányzati hivatal biztosítja.

Az állam a kisebbségi közügyek ellátásához a költségvetési törvényben meghatározott támogatást nyújt. Ezek a források az általános támogatás, valamint a „pályázatszerűen” működő ún. feladatalapú támogatás, melyet a nemzetiségi önkormányzatok által végzett munka alapján ítélnék oda. A területi szlovák önkormányzatok közt igen eredményesnek ítélték a mi tevékenységünket.

A Komárom-Esztergom Megyei Közgyűlés anyagi támogatásáért ezúton is köszönetet mondok – nagyban segít a támogatás abban, hogy a megyénkben élő szlovákok anyanyelvi oktatása, kultúrája, hagyományai megőrzése érdekében tudunk ilyen szinten részükre segítséget nyújtani.

Bevételeinket különböző pályázatok elnyerésével növeltük. Sikeres volt a Magyarországi Szlovákok Szövetsége Alapítványához benyújtott pályázatunk. Az itt nyert összegből és az önkormányzatunk támogatásával október 10-11-én kétnapos tanulmányi úton (a kulturális szférában tevékenykedő aktivisták) meglátogattuk és ismerkedtünk Nitra város nevezetességeivel, értékeivel. Nitra-Drazovcén a helyi kultúracsoport vezetője adott tájékoztatót a munkájukról és közösen elmondtuk saját gondjainkat, tapasztalatunkat.

Mint már említettem, gazdálkodásunkkal kapcsolatos feladatainkat a megyei önkormányzat hivatala végzi. A szigorú pénzügyi szabályok betartása mellett – a földrajzi távolság miatt - igen nehéz kezelnünk pénzügyeinket (számlák beküldése, aláírások, pénzfelvétel, stb). Ennek ellenére köszönetet kell mondanom a pénzügyi osztály illetékes dolgozóinak, hogy nagy türelemmel segítik munkámat.

Tisztelt Megyei Közgyűlés!

Köszönöm, hogy megismertethetem Önökkel a Komárom-Esztergom Megyei Szlovák Önkormányzat tevékenységét. Kérem a továbbiakban is erkölcsi és anyagi támogatásukat, és egyben felajánlom együttműködésünket.

Tatabánya, 2015.október 19.

Szabó István Lajosné
önkormányzat elnöke